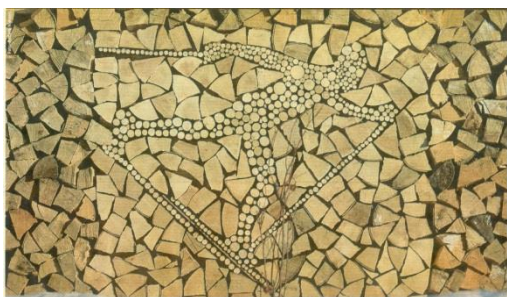

En bårtale om økologisk energi og om brændefyring.

af Karen Abrahamsson

I de seneste år er der blevet kørt en kampagne – et lobbyarbejde finansieret af de centrale forsyningsværker – for at mistænkeliggøre og beskutte brændefyring. LØB har deltaget i et utal af såvel politiske som faglige konferencer, hvor vi har arbejdet for at nuancere debatten.

Lige nu giver solen den nordlige halvkugle al den energi, som vi overhovedet ville kunne anvende, hvis vi var dygtigere til at lagre den. Solens energi er gratis, offentlig tilgængelig og en god energi, som opvarmer vor jord, vort vand – mest om sommeren. Solen er en forvandlende skabende kraft, som sammen med vandet, jorden og luften) forvandler hele planteverdenen, så der simpelthen opstår ny fysisk materie. Det lever vi mennesker (og dyrene) af: grønsager, korn, bær og frugt folder sig ud for vores undrende øjne.

I træerne opsamles solens energi, på den mest utrolige måde. Udover alt det gode, som skovene gør ved vores klode, kan træet bruges til bygninger, og det som ikke er så godt til det, kan vi holde varmen ved, i de koldeste tider af året. Træet så at sige beholder solens varme, lys og energi i sig, så vi kan holde os varme om vinteren. Samtidig er træ en total genanvendelig ressource, hvis der altid bliver plantet nyt, for det som udnyttes. Naturen gør arbejdet.

Vores kultur har kun lille begreb skabt om de mægtige kræfter i og betydningen af verdens skove og træer. Gudskelov vokser vor bevidsthed om biodiversitet, naturkorridorer, med meget mere jorden over, i takt med at vi oplever konsekvenserne af bl.a. monokultur, magt over energi og grådigheden i pengenes verden.

Energi sviner i mere end én forstand

Fossile og atomare brændstoffer har meget store omkostninger for jorden og menneskeheden. Blodet fra oliekrigene driver desværre ned af væggene i de fleste danske huse.

Alle er enige om, at fremtiden må bero på vedvarende energikilder. En totalt skræmmende tanke for de store energiselskaber og centrale forsyningsværker – fordi vedvarende energi er så velegnet som lokal energi, dvs. der er risiko for at energisektoren forsvinder, at energi kun i ringe omfang ville kunne centraliseres og kapitaliseres, men tilhøre os alle.

Der er store, rigtig store økonomiske interesser på spill!

Allerede i 1990'erne vedtog World Trade Organization (WTO) globalt at tillade privatisering (og dermed kapitalisering og beskatning) af naturens egne ressourcer i selskab med Den internationale Valutafond og Verdensbanken*. Flere steder i verden bliver menneskene f.eks. beskattet af regnvand - en menneskelig uacceptabel absurditet for at "tækkes de store".

I Danmark bliver forskningen og udviklingen langt hen ad vejen lagt i hænderne på de centrale forsyningsværker, som administrerer store dele af energiudviklingen i Danmark. Set ud fra LØBs arbejde for en decentral, lokal energi, virker det lidt "som at lade ræven vogte høns", når f.eks. Energifonden

finansieres og domineres af de centrale forsyningsværker blot som et ud af mange eksempler på lobbyarbejde og magtkoncentration fra centrale forsyningskilder.

Det er nok i dette lys, kampagnen mod brændefyring skal ses.

Den gode nyhed: REN FORBRÆNDING

Rent, tørt træ, på dansk kaldet brænde kan i dag teknologisk afbrændes, så røggasserne (som indeholder urenheder=partikler) også afbrændes.

Det kræver ganske vist en høj temperatur i ovnene, men hvis det kombineres med en akkumulering af varmen, som tilfældet er i masseovnene, er der ingen der dør af hedeslag. Gasserne afbrændes ved såkaldt primær og sekundær forbrænding.

Teknologien, hvorved den rene forbrænding opstår, er almindelig kendt og understøttes også af Miljøstyrelsen: Fyr korrekt kampagner.

Masseovn, hvor man i den øverste låge kan se røggas afbrændingen.

En ren forbrænding kræver:

Rent brænde:

Ikke gamle gummistøvler fyldt med våde aviser, ikke maling, ikke pap og papir eller mælkekartoner, men rent træ, der er skåret i passende stykker og flækket, gerne ned til et håndleds tykkelse.

Tørt brænde:

Lette træarter kan nøjes med at tørre (overdækket, dog ikke med plastik) 1 år, de tunge træarter behøver mindst 2 år. Når brændet lyder hult når man slår 2 stykker mod hinanden er det tørt. Det er en god idé at indrette sig, så brændet kan opbevares indenfor 1 uges tid før brug. Anskaf en fugtighedsmåler – før brug skal brændet være nede på mindst 10-12% i.f.t. tørvægt.

I hele "brændeovnsdebatten" har der været meget lidt fokus på brændesælgerne. Er det tørre brænde, som bliver solgt, også tørt nok? Et lille krav til forhandleren om at oplyse fugtigheds% kunne vel ikke være for meget forlangt?

Lufttilførsel:

1 kg brænde bruger 8 m³ luft til at opnå en ren forbrænding. Når røggasserne skal forbrændes kræver det at der tilføres ekstra luft (ilt) til forbrændingen af disse. Hvorledes luften tilføres bålet er en videnskab i sig selv. Ventilationsanlæg og emhætter er fjender, og hvor disse er må der særlige foranstaltninger til.

Teknologi:

Ildstedet skal indrettes således at det er muligt at opnå de høje temperaturer som den rene forbrænding har behov for. Ilden skal slippes fri, ovnene formes efter ildens behov. Desværre lægger de danske forskningsmidler ikke vægt på at "slippe ilden fri", men ensidigt i brændselsceller og teknologier, som lukker ilden inde.

Akkumulering:

Ren forbrænding sker ved høj temperatur. I en masseovn er der kun bål 1½-2 timer pr. døgn, fordi bålet giver så meget energi, at det er nok til opvarmning af boligen de næste 24 timer. Det kræver en tung

masse, som kan akkumulere varmen. I masseovnens tilfælde mellem 3 og 5 tons udført i ildfaste materialer indvendig, som kan klare de høje temperaturer, og massive sten udvendig, som kan akkumulere. I masseovnen arbejdes med "contra-flow" som sikrer maximal optagelse af varmen i massen.

Hvad er det så vi vil?

LØB glæder sig over, at de danske politikere udviser sund fornuft, da alle ideer om beskatning af brænde – (eller som på et tidspunkt en beskatning af skorstene, der er det vel ikke antallet det drejer sig om, men hvad der kommer ud af dem?) er blevet taget af bordet. LØBs repræsentant fester lidt over, at der er blevet bragt nuancer ind i debatten, og at politikerne indser, at en beskatning af naturens ressourcer, måske ikke er helt på sin plads, det er vel ikke helt rimeligt at beskatte solens gaver?

Men der rumles med våbnene – og kampen om energien fortsætter hjemme i vores stuer. LØB støtter fuldt ud alle slags "Fyr rigtigt" kampagner, men yderligere anbefaler vi politikerne :

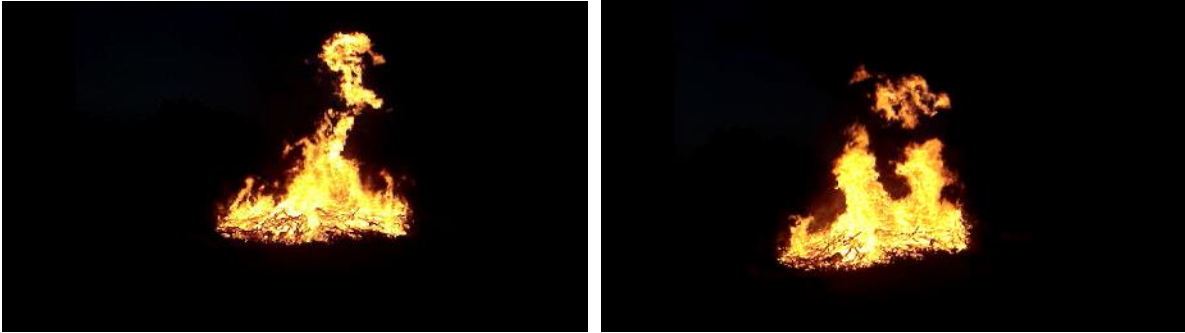
- at understøtte forskning og udvikling indenfor den rene forbrænding af brænde og udnyttelse af de lokale energiressourcer., i alle nuancer uden fordomme eller presset og understøttet af "forkerte" penge.
- at give skorstensfejerne mere indflydelse. Skorstensfejerne ser umiddelbart i en skorsten, hvis der er fyret forkert.
- at understøtte et udvidet samarbejde mellem de danske skove og brændesælgere, så en bæredygtig fremtid for de danske skove bliver mulig.
- at ændre det europæiske energiberegningsprograms grundlag, således at korrekte ildsteder og masseovne omfattes som primær varmekilde, at skorstene, som bliver lukket med spjæld, når ovnen ikke anvendes, ikke regnes som minus i energiberegningen, samt at passiv / akkumuleret energi medtages.
- "Follow the money" – vær på vagt over for "de stores" lobbyarbejde

På denne måde kan solens oplagrede energi komme mange danske huse til gode: CO2 neutralt, fossil frit og med god lokal varme.

Glædeligt Skt. Hans bål

Om lidt samles vi om midsommer bålet, hvor vi hilser midsommeren ved at frigive lidt af solens oplagrede energi, når mørket falder på.

Vi falder i tanker og føler varmen, når ilden slippes løs. Ild er ikke blot en "varmekilde" men vi mennesker drages og stirrer utrætteligt i flammehavet. Her fotos af Skt. Hans bål, hvor forbrænding er så god, at røggasserne forbrænder løsrevet fra bålet.

Skt. Hans bål, med tørre grene – hvor røggasserne afbrænding nærmest løsriver sig fra bålet

Gode råd til midsommer bålet:

- Rent brænde – ikke affald (det skal afleveres på genbrugsstation)
- Mindre grene er godt – al beskæring fra træer, som ikke dur som brænde. Brændet skal være tørt – saml Skt. Hans brænde i nærheden af bål afbrændingspladsen. Lad det tørre 1 år, og byg bålet op fra starten straks før afbrænding. Det er lidt mere arbejde, men du sikrer, at brændet er tørt, og tager hensyn til fugle, pindsvin og andet godtfolk, som har indlogeret sig i grenstakken til Skt. Hans.
- Vær glad – se ild– vær sammen.

*læse mere <http://www.ourworldisnotforsale.org/> og Internation Forum on Globalization www.ifg.org